

DOPUŠČENA REVIZIJA

ALEKSEJ CVETKO*

UDK: 347.988(497.4)

Povzetek: *Kaj je dopuščena revizija in zakaj jo uvajamo v naš pravni sistem? Ali sploh potrebujemo institut dopuščene revizije? Ali je institut dopuščene revizije v našem sistemu kakšna posebnost, ki se razlikuje od primerljivih sistemov? Ali je pri umestitvi instituta dopuščene revizije v naš pravni sistem vse jasno? Ali naj dopuščeno revizijo dopusti pritožbeno sodišče ali samo revizijsko sodišče? Samo nekaj vprašanj, ki seveda niso edina, ki spremljajo dopuščeno revizijo odkar smo se začeli ukvarjati z uvedbo tega instituta.*

Ključne besede: *revizija, dovoljena revizija, dopuščena revizija, sodna praksa, odstop od sodne prakse, vrednost spornega predmeta, premoženjski spor, enako varstvo pravic.*

REVISION

Abstract: *What is a allowed revision? Why do we introduce it into our legal system? Do we actually need the institute of revision? Is this institute a typical feature of our legal system, and thus different from other comparable systems? Are there any doubts regarding the circumstances accompanying the introduction of revision? Should only the Revision Court be authorised to initiate a revision or also the Appeal Court? The above are but a few, though by no means all the questions which started to emerge since we first started to discuss the introduction of the institute revision.*

Key words: *revision, allowed revision, case-law, departure from the case-law, value of the disputed object, property dispute, equal protection of rights*

* Aleksej Cvetko, doktor pravnih znanosti, vrhovni sodnik – svetnik na Vrhovnem sodišču RS.
aleksej.cvetko@sodisce.si

Aleksej Cvetko, PhD., Supreme Court Judge – Councillor of the Supreme Court of the Republic of Slovenia

1. UVOD

Kaj je dopuščena revizija in zakaj jo uvajamo v naš pravni sistem? Ali sploh potrebujemo institut dopuščene revizije? Ali je institut dopuščene revizije v našem sistemu kakšna posebnost, ki se razlikuje od primerljivih sistemov? Ali je pri umestitvi instituta dopuščene revizije v naš pravni sistem vse jasno? Ali naj dopuščeno revizijo dopusti pritožbeno sodišče ali revizijsko sodišče? Samo nekaj vprašanj, ki seveda niso edina, ki spremljajo dopuščeno revizijo odkar smo se začeli ukvarjati z uvedbo tega instituta.

Pravna teorija se praktično pri vsakem zakonodajnem posegu v civilni procesni zakonik ves čas ukvarja z vprašanjem, kako urediti izredna pravna sredstva, da bodo služila svojemu osnovnemu namenu. Vprašanje sta večni: kaj je namen revizije v civilnem postopku in kakšno vlogo, če sploh, naj pri tem pri zahtevi za varstvo zakonitosti ima državni tožilec.

Osnovni namen obeh institutov je po teoriji zagotovitev enotnega pravnega reda in pravne varnosti, kar zagotavlja enakost pred zakonom (14. člen Ustave Republike Slovenije) in enako pomembno enotnost sodne prakse.¹ Ena od temeljnih ustavnih namreč pravic je, da je vsakemu zagotovljeno enako pravno varstvo njegovih pravic v postopku pred sodiščem in pred drugimi pristojnimi organi (22. člen Ustave Republike Slovenije). Načelo enakega varstva pravic pa dalje pomeni, da mora biti odločitev organa, ki odloča v spornem primeru enaka (včasih se uporablja tudi izraz - tipična), kot je bila v drugih primerih.

Vprašanje, s katerim se v tem prikazu dopuščene revizije ne bomo ukvarjali je, ali je za zagotavljanje enotne sodne prakse primernejši institut zahteve za varstvo zakonitosti ali revizija, kar je vprašanje čiste pravne teorije, ki na samo ureditev in sistem dopuščene revizije nima prav velikega vpliva, omejili pa se bomo tudi na institut dopuščene revizije v delovnem in socialnem pravu.

Zakonske ureditve omogočajo, da se revizija lahko dovoli na različne načine. Običajno imajo za dovoljenost določeno vrednost do katere je dovoljena ali pa imajo določene nekatere posebne zadeve, v katerih je vedno dovoljena. Taka je načeloma tudi ureditev v 367. členu zakona o pravnem postopku² saj veže dovoljenost revizije na določeno vrednost in na revizije v sporih, ko je ta vedno

¹ Za enotno sodno prakso skrbi po določbi 109. člena Zakona o sodiščih – Uradni list RS, št. 19/94 in nadalj. Vrhovno sodišče Republike Slovenije;

² Zakon o pravnem postopku, ZPP – Uradni list RS, št. 26/99 in nadalj.;

dovoljena. Podobno ureditev ima tudi zakon o delovnih in socialnih sodiščih,³ ki ima v 31. členu določeno, da je v delovnih in socialnih sporih na primer dovoljena revizija, če gre za premoženjske spore enako, kot je dovoljena revizija po določbah zakona, ki ureja pravdni postopek, vedno pa je dovoljena v sporih glede obstoja ali prenehanja delovnega razmerja, kolektivnih delovnih sporih, v socialnih sporih o pravicah, glede katerih je to posebej določeno (4. točka 31. člena ZDSS-1) in če jo dopusti sodišče. Prav ta dostavek, če jo dopusti sodišče je tudi omogočil, da lahko pride do revizijske stopnje tudi zadeva, ki je lahko pravno pomembna, pa čeprav njena osnovna vrednost ni velika. S tem se tudi na vrednostno nepomembnem področju lahko doseže standard, po katerem je zainteresiranemu posamezniku tudi v takem primeru zagotovljeno enako varstvo njegovih pravic v postopku pred sodiščem. In prav zato imajo institute z enakim ali podobnim namenom uveljavljene tudi drugi primerljivi pravni redi.

2. S KAKŠNIMI INSTITUTI ZAGOTAVLJAJO ENAKO VARSTVO PRAVIC V DRUGIH PRAVNIH REDIH

Najpogostejša primerjava se ponuja z nemškim sistemom, čeprav imajo, če ne enake, pa vsaj podobne institute tudi drugi primerljivi pravni redi. Pomembno je, da pravne ureditve vse bolj temeljijo na spoznanju, da je pogosto razvoj prava in enotnost sodne prakse odvisna predvsem od odločitev vrhovnega oziroma najvišjega sodišča in da je ta v številnih primerih nujna za doseganje ciljev pri zagotavljanju enakega varstva pravic.

V romanskih pravnih sistemih imajo za zagotavljanje enakega varstva pravic podobno izredno pravno sredstvo, kot ga pozna naš sistem z zahtevo za varstvo zakonitosti, saj pravno sredstvo na najvišje sodišče vloži ustrezen državni organ. Velika razlika pa je pri možnostih odločanja sodišča v takih primerih. Najvišje sodišče namreč, ko odloča o takem pravnem sredstvu, lahko ugotovi le kršitev zakona, ne more pa razveljaviti ali spremeniti sodbe. To pomeni, da stranki v konkretni zadevi odločitev ne koristi, odločitev vpliva le na bodoče ravnanje sodišč.⁴

³ Zakon o delovnih in socialnih sodiščih, ZDSS-1 – Uradni list RS, št. 2/2004;

⁴ Povzeto po Ude L, Galič A. – Reforma pravnih sredstev v pravnem postopku, Podjetje in delo, 6-7/2002, str. 1582;

Nemška ureditev, ki ji je podobna tudi avstrijska ureditev, določa, da se dopusti revizija, če ima zadeva načelen pomen ali če razvijanje prava ali zagotavljanje enotne sodne prakse terja odločitev revizijskega sodišča.⁵ Revizijo dopusti pritožbeno (prizivno) sodišče ali revizijsko sodišče na pritožbo zoper nedopustitev revizije. Dopusčeno revizijo obravnavata tako zakon o pravdnem postopku (Civilni procesni red – ZPO) kot tudi Zakon o delovnih sodiščih (ArbG – prvostopenjsko in ArbGG).

V Združenih državah Amerike ima vrhovno sodišče diskrecijo, da samo izbere izmed vloženih pravnih sredstev, katere zadeve bo vzelo v obravnavo. Glavno merilo je korist za pravni red, pri čemer ni zanemarljivo, da je pogosto sodna praksa najvišjega sodišča gradila celo temeljne ustavne pravice, ki jih ni vsebovala ustava, na primer pravico do zasebnosti.⁶

Angleški sistem nekako kombinira dopuščeni pristop na najvišje sodišče preko višjega sodišča, lahko pa pravno sredstvo dopusti tudi najvišje sodišče samo. Do takega primera lahko pride, če je potrebno, da se doseže odločitev najvišjega sodišča kot zgled za poznejša podobna ravnanja (precedens).⁷

3. UMEŠTITEV DOPUŠČENE REVIZIJE V SLOVENSKI PRAVNI SISTEM

3.1. Ureditev dopuščene revizije v ZDSS-1

Dopusčena revizija je bila v slovenski pravni sistem prvič umeščena z zakonom o delovnih in socialnih sodiščih iz leta 2004.⁸ Takrat se je pri pripravi zakonskih določb porodila ideja, da bi namesto zahteve za varstvo zakonitosti za zagotavljanje enotnosti pravnega reda in zagotavljanja enotne sodne prakse uvedli institut dopuščene revizije. Ta institut, ki je v zakon prišel po zgledu nemške ureditve, je temeljil še na dveh osnovah: po določilih o vrednosti oziroma z določitvijo sporov, v katerih je revizija vselej dovoljena, kjer gre za zakonsko dovoljeno revizijo in po pomenu za enotnost pravnega reda in zagotavljanja enotne sodne prakse, ko se revizija, ki jo sodišče dopusti, lahko vlaga tudi mimo določb glede sicer dovoljene revizije. Teorija o teh dveh vidikih pogosto govori kot o revizijah, ki so ali vložene

⁵ Določba drugega odstavka § 543 nemškega zakona o pravdnem postopku (ZPO);

⁶ Cvetko A. - Varovanje zasebnosti v delovnih razmerjih, GV, Ljubljana 1999, str. 44;

⁷ Andrews N. - Principle of civil procedure, Sweet&Maxwell, London 1997, str. 499;

⁸ Zakon o delovnih in socialnih sodiščih – ZDSS-1 – Uradni list RS, št. 2/2004 in nadalj.;

ali s pomenom za stranko (dovoljena revizija) ali s pomenom objektivnega vidika za pravni red (dopusčena revizija).⁹

Teoretično in sistemsko je pomembnejši drug vidik, to je zagotavljanje enotnosti pravnega reda in enotne sodne prakse. Zato zakon določa v 32. členu ZDSS-1, da sodišče dopusti revizijo, če je od odločitve vrhovnega sodišča mogoče pričakovati odločitev o pomembnem pravnem vprašanju ali če odločba sodišča druge stopnje odstopa od sodne prakse vrhovnega sodišča glede pravnega vprašanja, ki je bistveno za odločitev, ali če v sodni praksi sodišč druge stopnje o tem pravnem vprašanju ni enotnosti, vrhovno sodišče pa o tem še ni odločalo.

O tem, ali se dopusti revizijo, odloča glede na določbo drugega odstavka 32. člena ZDSS-1 s sklepom v odločbi, s katero je odločeno v pritožbi, pritožbeno sodišče. Vrhovno sodišče je vezano na sklep sodišča druge stopnje, razen če gre za odločanje v o pritožbi zoper sklep, da se revizija ne dopusti.

Zoper sklep, da se revizija ne dopusti, je lahko stranka vložila pritožbo, vendar samo, če je bil podan razlog, da odločba sodišča druge stopnje odstopa od sodne prakse vrhovnega sodišča glede pravnega vprašanja, ki je bistveno za odločitev, ali če v sodni praksi sodišč druge stopnje o tem pravnem vprašanju ni enotnosti, vrhovno sodišče pa o tem še ni odločalo.

3. 2. Postopanje z dopuščeno revizijo

Novost, ki jo je zakonodajalec uvedel v delovne in socialne spore, je v prakso vnesla kar nekaj nejasnosti, ki pa so se s sodno prakso uredile brez kakšnih večjih pretresov.

Nedoslednosti, kot je na primer določba 2. alineje prvega odstavka 32. člena ZDSS-1, ki govori o dopuščeni reviziji, če v praksi sodišč druge stopnje o pravnem vprašanju ni enotnosti, čeprav gre v Sloveniji samo za eno sodišče druge stopnje v delovnem in socialnem sodstvu (pa še v tem primeru je določba lahko v redu, če gre za uporabo postopkovnih pravil, saj v takem primeru lahko pride do neenotnosti v primerjavi rednih in specializiranega sodišča), so sodišča vajena in jih sodna praksa hitro pokrpa. Večji problem lahko nastane (problemov je seveda več, ko jih bo naštetih), če zakon na primer ne določa, kaj mora vsebovati pritožba

⁹ Galič A. - Zakon o delovnih in socialnih sodiščih s komentarjem – GV Založba, Ljubljana 2005, str. 161;

zoper sklep o nedopustitvi revizije in v kakšnem obsegu pritožbeno sodišče pritožbo obravnava. Nato se pojavi novo vprašanje: kako odloča revizijsko sodišče, če je revizija po pritožbi dopuščena: samo v obsegu, ki je omogočil dopustitev pritožbe, ali se lahko navaja tudi druge revizijske razloge. In ne nazadnje, kaj, če sodišče druge stopnje revizije ne dopusti, čeprav je ta dovoljena po zakonu. Ker bi šlo lahko za kršitev tako zakonskega kot ustavnega načela kontradiktornosti bo lahko postalo odprto vprašanje tudi, ali je treba pritožbo zoper nedopustitev revizije poslati v odgovor nasprotni stranki. To so vprašanja, na katera na primer, pa čeprav tudi ne v celoti primerljivi nemški zakon, da vsaj večino odgovorov, naš zakon pa prepušča rešitev v celoti sodni praksi.

3.3. Sodna praksa

Sodna praksa je jasno odgovorila na vprašanje, ali je treba pritožbo poslati v odgovor nasprotni stranki ali ne. Sodišče je pritožbe na podlagi določb 366. člena ZPP pošiljalo v odgovor nasprotnim strankam in jim s tem omogočila, da so izrazili svoje stališče v zvezi s pritožbo na sklep glede dovoljenosti revizije.

Kaj mora vsebovati pritožba zoper sklep, s katerim sodišče ni dopustilo revizije, je sodišče s svojimi odločitvami hitro razjasnilo. Povzelo je določbo 2. alineje prvega odstavka 32. člena ZDSS-1 in od pritožnikov zahtevalo, da jasno pojasnijo, v katerem primeru odločba odstopa od sodne prakse Vrhovnega sodišča glede pravnega vprašanja, ki je bistveno za odločitev, ali če v sodni praksi o tem pravnem vprašanju ni enotnosti, Vrhovno sodišče pa o tem še ni odločalo. Pritožnikova dolžnost je, da navede opravilne številke zadev, kjer po njegovem mnenju prihaja do odstopa, kar velja tako za opravilne številke sodišča druge stopnje kot tudi opravilne številke Vrhovnega sodišča. Vrhovno sodišče samo ni iskalo nobenih odstopov, če nanje ni izrecno in s citiranjem konkretne odločbe pritožba zoper sklep.

S takim pristopom se je odločanje vrhovnega sodišča približalo odločitvam nemških sodišč, ki pa imajo glede tega vprašanja izrecno zahtevo, da mora pritožba navesti, zakaj naj bi obravnavanje izpostavljenega pravnega problema imelo načelni pomen oziroma opravilno številko spisa, v katerem naj bi šlo za odstop od sodne prakse.¹⁰

¹⁰ Brus M. - Zakon o delovnih in socialnih sodiščih, GV Založba, Ljubljana 2005, str. 166;

Kakšen naj bi bil obseg odločanja, če gre za revizijo, ki je bila določena na podlagi pritožbe, revizijsko sodišče ni zavzelo posebnega mnenja. Revizijo, ki je bila vložena na podlagi določb četrtega odstavka 32. člena ZDSS-1 je obravnavalo kot vsako drugo revizijo. Upoštevalo je vse dovoljene revizijske razloge in preverjalo uporabo materialnega prava po uradni dolžnosti.

Edino morda lahko pravno sporno stališče, ki pa je bilo v skladu s splošnimi stališči pravnega postopka in smiselno uporabo določb ZPP (kar ZDSS-1 v tem členu sicer določa), ali je pritožba res lahko vložena samo iz razlogov po 2. alineji prvega odstavka 32. člena ZDSS-1 ali tudi zaradi napake sodišča druge stopnje, ki na primer ne dopusti revizije v primeru, ko jo zakon dovoljuje.

Vrhovno sodišče je že ob obravnavi prvega tovrstnega primera zavzelo jasno stališče. Če gre za denarni zahtevek, je za dovoljenost revizije pomembna vrednost spornega predmeta. Na podlagi drugega odstavka 376. člena ZPP je v premoženjskih sporih revizija dovoljena, če vrednost spornega predmeta presega 4.172,93 EUR. Če sodišče druge stopnje v takem primeru ne dopusti revizije, to pomeni, da je kršilo določbe pravnega postopka 1. točke 31. člena ZDSS-1 v zvezi z drugim odstavkom 367. člena ZPP, zato je treba tak sklep razveljaviti. Revizije seveda ni potrebno posebej dopustiti, ker je dovoljena že po zakonu (na primer Sklep Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, Dsp 85/2008 z dne 4.11.2008).

4. NAMEN UREDITVE DOPUŠČENE REVIZIJE V ZPP

Novela ZPP, ki je pričela veljati 1.10.2008¹¹ je iz ZDSS-1 (ki je bil nekakšen testen institut) in ob upoštevanju drugih pravno primerljivih pravnih sistemov povzela institut dopuščene revizije, vendar je spremenila tako njeno ureditev kot tudi njen namen. Z novelo ZPP je pri izrednem pravnem sredstvu revizije za vprašanje dovoljenosti praktično postala zanemarljiva vrednost spornega predmeta, zato pa je bistveno večji poudarek dan kriteriju reševanja pravnih vprašanj, razvoju prava skozi sodno varstvo in kot bistveno zagotavljanju enotnosti pravnega reda in enotni sodni praksi. S tem je poizkušal zakonodajalec dosledno zagotoviti, da bo najvišje sodišče v državi, to je Vrhovno sodišče, lahko v celoti izvajalo svojo z ustavo določeno funkcijo. Po ustavi namreč (127. člen) to sodišče odloča o rednih in izrednih pravnih sredstvih ter opravlja druge zadeve, ki jih določa zakon.

¹¹ Zakon o spremembah in dopolnitvah ZPP – ZPP D - Uradni list RS, št. 45/2008;

In ena teh zadev je po določbah zakona o sodniški službi tudi zagotavljanje enotne sodne prakse.

Ko je zakonodajalec predstavljal potrebo po spremembi določb v zvezi z revizijo (oziroma sploh določb v zvezi z izrednimi pravnimi sredstvi, saj je zakonska ureditelj revizije še kako povezana tudi z vprašanjem zahteve za varstvo zakonitosti) je poudaril, da je za celoten sodni sistem bistveno, da se zagotovi enotnost sodne prakse na celotnem teritoriju države, da se ta kriterij ne pokriva s kriterijem vrednosti spornega predmeta in da je za zagotavljanje enotne sodne prakse pristojno Vrhovno sodišče.

Slovenski pravni red dopušča, da nižje sodišče odstopi tudi od prakse Vrhovnega sodišča. Res je sicer, da glede na odločbe Ustavnega sodišča RS, ni dovoljeno samovoljno - arbitrarno odstopanje od enotne in ustaljene sodne prakse,¹² to pomeni da mora biti vsak odstop od sodne prakse utemeljen z razumno pravno obrazložitvijo. Morda je še korak dalje možnost in pravica nižjih sodišč, da sodijo celo v nasprotju s pravnimi mnenji in načelnimi pravnimi mnenji sprejetimi na občni seji Vrhovnega sodišča. V zakonu o sodiščih¹³ je namreč v 110. členu izrecno določeno, da so samo senati Vrhovnega sodišča vezani na pravna mnenja občne seje Vrhovnega sodišča. To pa bi lahko pomenilo, da Vrhovno sodišče ne bi moglo v vseh primerih izvajati svojih nalog brez ustrezno določenih pravnih sredstev.

Prav zaradi povedanega mora zakonodajalec zagotoviti možnost zagotavljanja enotne sodne prakse in dokončnega preizkusa uporabe prava na Vrhovnem sodišču.

Potrebo po spremembi je zahteval tudi vse večji pripad zadev na Vrhovno sodišče. Tudi zakonodajalec je, enako kot samo Vrhovno sodišče ugotovil, da je zaradi naraščanja števila revizij stanje na robu obvladljivosti in da je zato ugotovljeno stanje zaskrbljujoče. Tudi za Vrhovno sodišče – čeprav je lahko predmet razprav tudi vprašanje, zakaj in kako naj bi bila v civilnih zadevah kršena pravica do sojenja brez nepotrebnega odločanja na Vrhovnem sodišču, saj to v postopkih z izrednimi pravnimi sredstvi odloča potem, ko so postopki pravnomočno končani in so zadeve tudi izvršljive, torej je pravica do sojenja v takem primeru de facto že zaključena. Preizkus pravilne uporabe prava pa je posebna, izredna in izjemna pravica, ki mora kot taka biti umeščena v pravni red – velja obveznost sojenja v

¹² Na primer sklep US RS Up 337/2000 z dne 26.2.2002 ali Up 19/2001 z dne 26.3.2002;

¹³ Zakon o sodiščih – ZS – Uradni list RS, št. 19/1994 in nadalj.;

razumnem roku, kar pomeni, da je treba z zakonsko ureditvijo zadeve spraviti na raven, ki jo je mogoče obvladati. Zato je treba najti ureditev, ki bi omogočila krajši čas reševanja izrednih pravnih sredstev in ureditev, ki bo zaradi boljše preglednosti sodne prakse zmanjšala število meritornih odločitev Vrhovnega sodišča.

Če torej povzamemo, je bil namen predlagane spremembe dvojen: zagotavljanje možnosti, da bo Vrhovno sodišče lahko izvajalo svojo najpomembnejšo funkcijo zagotavljanja enotne uporabe prava in enotne sodne prakse in da bo postal obseg dela na Vrhovnem sodišču obvladljiv.

4.1. Dopuščena revizija po ZPP

Po določbah ZPP poteka postopek z dopuščeno revizijo v dveh fazah. V prvi fazi mora stranka vložiti najprej predlog za dopustitev revizije. Če se ta dopusti, ima stranka dodaten rok 15 dni za vložitev revizije.

Že v tem delu pridemo do prvega vprašanja, na katerega bo treba najti odgovor. Kdaj se prične postopek z izrednim pravnim sredstvom. Oziroma drugače, ali lahko, preden je revizija dopuščena, sploh govorimo o postopku z izrednimi pravnimi sredstvi. Od te ugotovitve je odvisno, ali je glede na določbo tretjega odstavka 86. člena ZPP nujno opravljati dejanja po odvetniku ali ne. Od tega je odvisno tudi, ali mora odvetnik že ob vložitvi predloga za dopustitev revizije predložiti novo pooblastilo (drugi odstavek 95. člena ZPP), ali je k temu zavezan šele ob vložitvi revizije, ko je ta dopuščena. Enako velja za določbo petega odstavka 98. člena ZPP, po kateri se pravno sredstvo zavrže, če vloži ni predloženo pooblastilo. Res je, da je to vprašanje lahko bolj teoretično, saj zahteve zakona v 367. b členu ZPP kažejo na to, da brez pravnega znanja in poznavanja sodne prakse predlog ne bo mogel biti uspešen, ni pa nič rečeno, da na primere, ko bo treba najti ustrezne rešitve, ne bo treba čakati dolgo.

Možen in tudi logičen odgovor je, čeprav so prav tako logično možna tudi drugačna tolmačenja, da je treba obe fazi postopka obravnavati kot postopke z izrednim pravnim sredstvom, kar da samo po sebi odgovor na postavljena vprašanja.

Po določbi 376. a člena ZPP sodišče dopusti revizijo, če je od odločitve Vrhovnega sodišča mogoče pričakovati odločitev o pravnem vprašanju, ki je pomembno za

zagotovitev pravne varnosti, enotne uporabe prava ali za razvoj prava preko sodne prakse, zlasti v primerih

- če gre za pravna vprašanja, glede katerih odločitev sodišča druge stopnje odstopa od prakse Vrhovnega sodišča, ali
- če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodne prakse Vrhovnega sodišča ni, še zlasti, če sodna praksa višjih sodišč ni enotna, ali
- če gre za pravno vprašanje, glede katerega sodna praksa Vrhovnega sodišča ni enotna.

O dopustitvi revizije odloči Vrhovno sodišče na podlagi predloga stranke za dopustitev revizije. Predlog se poda v 30 dneh od vročitve pravnomočne sodbe sodišča druge stopnje, vloži pa se pri Vrhovnem sodišču.

Ta določba ni računala s problemom ugotavljanja pravočasnosti vloženega predloga, niti z vprašanjem plačevanja taks oziroma njihove oprostitve. Tako ugotavljanje pravočasnosti kot plačila takse (Vrhovno sodišče brez spisa sodišča prve stopnje ne razpolaga niti s podatki o vročitvah niti s podatki o premoženjskem stanju strank) bo povzročalo dodatno delo Vrhovnega sodišča (res pa je to bolj logistično vprašanje) in nepotrebna dopisovanja, čeprav je bil eden od razlogov sprememb prav razbremenitev sodišča.

Po določbi 367. b člena ZPP je predlogu za dopustitev revizije treba priložiti izvod pravnomočne sodbe sodišča druge stopnje, lahko tudi izvode sodbe sodišča prve stopnje in kopije drugih listin iz sodnega spisa, ki naj bi izkazovale obstoj kršitev pravnega postopka, ki jih zatrjuje.

V predlogu za dopustitev revizije mora stranka natančno in konkretno navesti sporno pravno vprašanje in pravno pravilo, ki naj bi bilo prekršeno, okoliščine, ki kažejo na njegovo pomembnost, ter na kratko obrazložiti, zakaj je sodišče druge stopnje to vprašanje rešilo nezakonito; zatrjevane kršitve postopka mora opisati natančno in konkretno, na enak način pa mora izkazati tudi obstoj sodne prakse Vrhovnega sodišča, od katere naj bi odločitev odstopala, oziroma neenotnost sodne prakse. Če se predlagatelj revizije sklicuje na sodno prakso Vrhovnega sodišča, mora navesti opravilne številke, kopije sodnih odločb sodišč druge stopnje, na katere se sklicuje, pa mora predložiti.

Pomembna nova določba je, da se v primeru, da se stranka ne ravna po določbah o predlogu za dopustitev revizije zavrže. **Nima pa ta določba, tako kot jo ima za zavrnitev predloga za dopustitev revizije zaradi neobstoja pogojev iz določbe 376. a člena ZPP, da se lahko sodišče sklicuje tudi pri zavrženju**

predloga za dopustitev revizije na neobstoj pogojev iz 367. b člena ZPP. Ker pa gre za podobna instituta menim, da bo ustavnim in zakonskim zahtevam zadoščeno, če bo tudi pri zavrženju predloga iz 367. b člena ZPP sodišče samo ugotovilo neizpolnjevanje pogojev iz tega člena.

O predlogu za dopustitev revizije s sklepom odloča senat treh sodnikov Vrhovnega sodišča. V sklepu o dopustitvi revizije se navede, v katerem delu oziroma glede katerih konkretnih pravnih vprašanj se revizija dovoli. **Zoper sklep o dopustitvi ali sklepu, da revizija ni dopuščena, ni pritožbe.**

V primeru dopuščene revizije sodišče preizkusi izpodbijano sodbo samo v tistem delu in glede tistih konkretnih pravnih vprašanj, glede katerih je bila dopuščena. **Ravno ta določba kaže, da je treba že predlog za dopustitev revizije obravnavati kot postopke z izrednim pravnim sredstvom, ker pač predlog za dopustitev revizije in kasnejša revizija predstavljata glede odločitve v revizijskem postopku nedeljivo celoto.**

V primeru dopuščene revizije mora biti reviziji priložen predlog za dopustitev revizije in sklep o dopustitvi revizije.

Dopusčena revizija izven dela, glede katerega je bila dopuščena, oziroma izven konkretnih pravnih vprašanj, glede katerih je bila dopuščena, ni dovoljena.

Odprto je tudi vprašanje, kako strankam priznati odvetniške stroške za predlog za dopustitev revizije in revizijo. Odvetniška tarifa ne predvideva stroškov za sestavo predloga, če pa gre pri reviziji za nedeljivo celoto predloga za dopustitev revizijo in samo sestavo revizije pa gre tako samo za eno vlogo in tako mora biti tudi nagrajevanje.

5. ZAKLJUČEK

Na prvi pogled kaže, da so določbe ZPP o dopuščeni reviziji usmerjene s pogledom v naprej in naj bi korenito posegle v obravnavanje izrednih pravnih sredstev in njihov namen. Zakonske zahteve, ko od strank zahtevajo natančno in konkretno navedbo spornih pravnih vprašanj, vezanost revizije na obravnavanje vprašanj, glede katerih je bila revizija dopuščena in predvsem, da je črtana določba o preizkusu uporabe materialnega prava po uradni dolžnosti bo posledično moralo povzročiti tudi boljše in bolj strokovno delo vseh odvetnikov v postopkih z izrednimi pravnimi sredstvi, kar bo lahko v končni fazi tudi bistveno pripomoglo pri dvigu strokovnosti

vseh, ki sodelujejo v sodnih postopkih in predvsem zagotavljanju vseh ustavno določenih standardov v sodnem varstvu.

LITERATURA IN VIRI:

Andrews, N.: Principle of civil procedure, Sweet & Maxwell, London 1997

Brus M.: Dopustitev revizije v nemškem in slovenskem delovnem procesnem pravu, Podjetje in delo, 3-4/05, Ljubljana 2005

Cvetko, A.: Varovanje zasebnosti v delovnem razmerju, . GV Založba , Ljubljana 1999

Cvetko, A., Galič, A., Kralj, K., Novak, J.: Zakon o delovnih in socialnih sodiščih s komentarjem, GV Založba, Ljubljana 2005

Galič, A.: Novela zakona o pravnem postopku (ZPP-D), Pravna praksa, . 22/08, GV Založba, Ljubljana 2008

Ude, L., Galič, A.: Reforma pravnih sredstev v pravnem postopku, Podjetje in delo, 6-7/02, Ljubljana 2002

Ude, L.: Reforma revizije in zahteve za varstvo zakonitosti, Podjetje in delo, 7/07, Ljubljana 2007

Poročevalec Državnega zbora RS, št. 21, Ljubljana, 15.2.2008

Nemški zakon o pravnem postopku (ZPO)

Zakon o delovnih in socialnih sodiščih – ZDSS-1 – Uradni list RS, št. 2/2004 in nadalj.

Zakon o pravnem postopku - ZPP – Uradni list RS, 26/99 in nadalj.

Zakon o spremembah in dopolnitvah ZPP – ZPP-D – Uradni list RS, št. 45/2008

Sklep VSRS, Dsp 85/2008 z dne 4.11.2008

Sklep USRS, Up 337/2000 z dne 26.2.2002

Sklep USRS, Up 19/2001 z dne 26.3.2002

REVISION

ALEKSEJ CVETKO*

SUMMARY

What is a allowed revision? Why do we introduce it into our legal system? Do we actually need the institute of revision? Is this institute a typical feature of our legal system, and thus different from other comparable systems? Are there any doubts regarding the circumstances accompanying the introduction of revision? Should only the Revision Court be authorised to initiate a revision or also the Appeal Court? The above are but a few, though by no means all the questions which started to emerge since we first started to discuss the introduction of the institute revision.

Upon virtually any legislative intervention into the Civil Procedure Code, the legal theory is concerned with the issue of how extraordinary legal remedies should be regulated in a way that they could serve its primary purpose. Two questions seem to emerge constantly 1) what is the purpose of a revision in a civil proceeding? And 2) what should be the role of public prosecutor – if any at all – in requests for protection of legality?

According to the theory, the main goal of the above mentioned institutes is provision of a uniform legal order and legal security which guarantee equality before the law (Article 14 of the Constitution of the Republic of Slovenia), as well as equally important uniformity of the case-law practice. The right to equal legal protection before the court of law and other public authorities is one of the fundamental constitutional rights (Article 22 of the Constitution of the Republic of Slovenia). The principle of equal protection of rights further means that a decision of the administrative body which decides on the disputed case must be the same (in this context also the term typical is used) as in other comparable cases.

There is usually a value limit up to which a revision can be employed; however, there are also some issues when revision is always possible, regardless of the value of the disputed case. In principle such regulation is also laid down in Article

* Aleksej Cvetko, PhD., Supreme Court Judge – Councillor of the Supreme Court of the Republic of Slovenia. aleksej.cvetko@sodisce.si

367 of the Civil Procedure Act according to which a revision can be employed with regard to the value of the disputed case, yet it also lays down cases, when it can be applied regardless of the above. A similar attitude was adopted by the Labour and Social Courts Act, which in its Article 31 lays down that a revision in labour and social disputes is possible regardless of the fact whether the disputed matter refers to property issues or to procedural regulations in accordance with the law regulating civil proceedings, further it is always possible in disputes about the existence of an employment relationship and its cancellation, in collective labour disputes, in labour and social disputes on the rights specified in Article 31, Point 4 of the Labour and Social Courts Act with the additional criteria that the court must agree to it. It is this provision – if the court agrees to it - which makes it possible that a revision is also possible in cases of particular legal relevance though the value of the disputed subject might be low. This way equal standard of protection of the rights of an individual concerned before the court is guaranteed also if the disputed case is of small value and this is also why other comparable legal systems contain similar institutes.